

prima instanță: I. Rabei
instanța de apel: T. Duca, S. Procpociuc, A. Albu

dosarul nr. 2ra-656/14

Î N C H E I E R E

05 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul : Svetlana Filincova

Judecătorii: Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Mariutina Nina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mariutina Nina către SA „Lactis” privind declararea nulității procesului-verbal de apreciere a gradului de vinovăție, încasarea indemnizației unice și a prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 octombrie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Mariutina Nina, casată parțial hotărîrea Judecătorei Rîșcani din 13 noiembrie 2012 în partea încasării prejudiciului cauzat în urma venitului ratat și a salariului nerealizat în urma accidentului de muncă, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 21 iulie 2005, reclamanta Mariutina Nina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Societatea pe Acțiuni „Lactis” privind declararea nulității procesului-verbal de apreciere a gradului de vinovăție, încasarea indemnizației unice și a prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 09.09.2004 a fost angajată la SA „Lactis” în calitate de muncitoare în secția producției întregi.

La 05.01.2005, pe la orele 14.00, pe teritoriul SA „Lactis” în secția de producție întregi, în timpul îndeplinirii funcțiilor de serviciu, din neglijența și neatenția șoferului a suportat un accident de muncă în rezultat a fost prinsă între autocamion și ușa de la intrare a secției. Prin certificatul CEMV din 16.05.2005 a fost încadrată în gradul doi de invaliditate, cu reducerea vitalității de 55%.

La 11.07.2005, prin procesul-verbal al ședinței comisiei de apreciere a gradului de vinovăție la SA „Lactis” i s-a apreciat gradul de vinovăție în mărime de 50%.

Consideră că, administrația SA „Lactis” a procedat unilateral și preconcepțiv la aprecierea gradului de vinovăție în urma accidentului de muncă, care a avut loc din neatenția și imprudența șoferului autocamionului „Iveco” 120E18, n/î C IV 329, în

urma încălcării regulilor circulației rutiere, cât și în urma organizării insuficiente a lucrărilor de către administrația SA „Lactis”. Pe teritoriul SA „Lactis” nu este prevăzut un loc special de oprire a autocamionului spre ușa secției la îndeplinirea lucrărilor de încărcare-descărcare.

Din cele indicate reclamanta nu se consideră vinovată în comiterea accidentului. Mai menționează că potrivit prevederilor art. 32 al Legii nr. 625 din 02.07.1991 „Cu privire la protecția muncii” SA „Lactis” este obligată să-i plătească pentru fiecare procent de pierdere a capacității de muncă o indemnizația unică, în mărime de 81950 lei (1490 lei – salariu mediu lunar x 55%).

Prin ordinul nr. 85 din 11.07.2005 SA „Lactis” a dispus să i se plătească pentru pierderea capacității de muncă o indemnizație unică în mărime de 39305 lei. La data de 13.07.2005 a primit o parte din suma indemnizației în mărime de 20000 lei. Consideră că pîrîtul urmează să-i achite o diferență la suma indemnizației unice în mărime de 61950 lei.

În urma accidentului de muncă i s-a cauzat și un prejudiciul material, care se exprimă prin venitul ratat pentru perioada 05.01.2005-20.07.2005 în sumă de 5736,5 lei (819 lei [1490 lei x 55%] x 7 luni) și prin salariul nerealizat lunar în mărime de 819 lei, începînd cu data depunerii prezentei cereri și pînă la data schimbării sănătății.

Cere, reclamanta Mariutina Nina, declararea nulă a procesului-verbal al ședinței comisiei de apreciere a gradului de vinovăție la SA „Lactis” din 11.07.2005; încasarea din contul SA „Lactis” în beneficiul Mariutina Nina plata indemnizației unice în mărime de 61950 lei; încasarea venitului ratat în mărime de 5736.50 lei; încasarea lunar începînd cu data de 20.07.2005 și pînă la schimbarea sănătății salariul nerealizat în mărime de 819 lei.

Prin încheierea judecătoriei Rîșcani din 12.08.2008 cauza a fost scoasă de pe rol.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 27.11.2008 recursul declarat de Mariutina Nina a fost admis, s-a casat încheierea judecătoriei Rîșcani din 12.08.2008 și cauza a fost restituită spre rejudecare primei instanțe.

La 17.12.2009 Mariutina Nina a depus o cerere suplimentară prin care a solicitat majorarea venitului ratat de la 5736,50 lei la 40750,19 lei.

La 11.01.2010 Mariutina Nina a mai depus o cerere suplimentară în care a solicitat încasarea sumei pentru primul concediul medical pentru perioada 05.01.2005-08.01.2005.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani din 13 noiembrie 2012 acțiunea înaintată de Mariutina Nina a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 ianuarie 2013 Mariutina Nina a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerând admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea a unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea apelului Mariutina Nina a indicat că, în ședința de judecată nu au fost clarificate circumstanțele care au valoare pentru examinarea cauzei, concluzia primei instanțe se contrazice cu circumstanțele cauzei, sunt încălcate normele de drept material.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 octombrie 2013, apelul declarat de Mariutina Nina a fost admis, s-a casat hotărârea judecătoreiei Rîșcani din 13 noiembrie 2012 parțial în partea încasării prejudiciului cauzat în urma pierderii capacității de muncă, încasarea venitului ratat și a salariului nerealizat în urma accidentului de muncă, cu pronunțarea unei noi hotărîri în partea dată prin care:

S-a încasat de la societatea pe acțiuni „Lactis” în beneficiul Ninei Mariutina venitul ratat din cauza reducerii capacității de muncă în sumă de 70 857,48 lei. În rest acțiunea a fost menținută.

Hotărîrea Judecătoreiei Rîșcani din 13 noiembrie 2012 în partea respingerii acțiunii privind declararea nulității procesului verbal de apreciere a gradului de vinovăție din 11.07.2005 și aprecierea gradului de vinovăție a SA „Lactis” s-a menținut. S-a încasat de la societatea pe acțiuni „Lactis” taxa de stat în contul statului în mărime de 3720 lei.

La adoptarea soluției sale, instanța de apel a constatat că, în partea respingerii acțiunii privind declararea nulității procesului verbal de apreciere a gradului de vinovăție din 11.07.2005 și aprecierea gradului de vinovăție a SA „Lactis”, prima instanță corect a respins acțiunea, deoarece prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2006 prin care a fost respins recursul în anulare declarat de Mariutina Nina împotriva încheierii judecătorului de instrucțiune a judecătoreiei Rîșcani din 02 august 2006 în cauza proprie ca fiind neîntemeiat, s-a constatat că, Mariutina Nina a ignorat cerințele pct. 5.6. al Instrucțiunii introductive generale pentru tehnica securității, iar încălcările comise din partea administrației întreprinderii nu sunt în legătură cauzală cu accidentul de muncă în rezultatul căruia a fost traumată pătimită.

Existînd principiului autorității de lucru judecat, instanța de apel a reținut că o hotărîre judecătorească prin care s-au stabilit faptele enunțate și constatările reținute în mod irevocabil, se bucură de prezumția absolută adevăr și nu pot fi contrazise printr-o altă hotărîre. Răsturnarea puterii lucrului judecat, printr-o reluare a judecării într-o nouă acțiune între părți determină o instabilitate a raporturilor juridice civile, care, fiind odată stabilite printr-o hotărîre judecătorească cu caracter irevocabil, intră în sferă raporturilor de ordine publică, pe care părțile nu o pot modifica nici în situația în care ar exista acordul lor.

Totodată s-a constatat că, inspecția muncii a cercetat accidentul în care conform Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.706 din 05 iunie 2002 și în rezultat a fost întocmit Avizul privind accidentul de muncă, prin care a stabilit că, responsabilitatea în producerea accidentului de muncă este atât a Ninei Mariutina cât și a administrației SA „Lactis”.

În contextul dat, instanța de apel a conchis că instanța de judecată cu expunere corespunzătoare asupra probelor materiale și cu referire la prevederile legale, corect a concluzionat că accidentul de muncă în cazul dat a avut loc din vina mixtă a angajatorului și a salariatului, la locul de muncă a reclamantei-apelantei și legal a respins acțiunea în partea în care apelanta a solicitat declararea nulă a procesului-verbal al ședinței comisiei de apreciere a gradului de vinovăție la SA „Lactis” din 11.07.2005 și încasarea din contul SA „Lactis” în beneficiul Mariutina Nina plata indemnizației unice în mărime de 61950 lei.

Cît privește acțiunea în partea încasării venitului ratat, încasări salariului nerealizat în mărime de 819 lei lunar, instanța de apel a considerat prima instanța neîntemeiat a respins aceste capete de cerere, aplicînd eronat legea materială, deoarece conform art.1418 Cod civil, în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății - de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărare a unui vehicul special, de reciclare profesională, de tratament sanatorial, incluzînd costul foii sanatoriale, costul biletelor de călătorie tur-retur, inclusiv și pentru însoțitor în caz de necesitate etc.

În conformitate cu art.1418 alin.(3) Cod civil la determinarea salariului nerealizat (venitului ratat) nu se iau în considerație pensia de invaliditate și alte indemnizații, plătite persoanei vătămate pe linia asigurărilor sociale de stat, acestea din urmă neavînd la recuperarea prejudiciului cauzat sănătății destinație compensatorie.

Conform certificatului CEMV Seria EM nr.182532 din 16.05.20 Mariutina Nina a fost încadrată în gradul doi de invaliditate, cu reducerea vitalității de 55%. Conform Certificatului CEMV seria EM nr.283012 din 14.06.2006 Mariutina Nina a fost încadrată în gradul trei de invaliditate, cu reducerea vitalității de 30%. Conform Certificatului CEMV seria EM nr.426565 din 18.09.2008 Mariutina Nina a fost încadrată în gradul trei de invaliditate, cu reducerea vitalității de 40%.

Reieșind din certificatul privind salariul, Ninei Mariutina pe perioada de activitate la SA „Lactis” - septembrie-decembrie 2004, s-a stabilit salariul mediu lunar de 1638,77 lei și astfel efectuînd calculul salariului (venitului) nerealizat a

Ninei Mariutina s-a stabilit că în perioada 04.05.2005 (data stabilirii gradului de invaliditate și reducerii capacității muncă) și pînă la 19 mai 2014 (data atingerii de către Mariutina Nina a vîrstei de pensionare) salariul nerealizat a ultimei constituie în total suma de 69401,98 lei.

Totodată, instanța de apel a menționat că ținînd cont de obligația reparării prejudiciului în caz de pierdere a capacității de muncă părții vătămate pe toată durata vieții, s-a ajuns la concluzia de a obliga SA „Lactis” să-i achite Ninei Mariutina prejudiciul care constă din salariul nerealizat, recalculat în conformitate cu prevederile Legii nr. 278-XIV din 11 februarie 1999, precum și pentru perioada ulterioară pînă la atingerea de către apelanta vîrstei de pensionare (19 mai 2014).

Conducîndu-se de cuantumului salariului mediu lunar pe țară pentru anul precedent anului curent de plată, la determinarea coeficientului individual de recalculare, publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova începînd cu 01.04.2006 pînă la 01.04.2014, și avînd în vedere vinovăția mixtă a cîte 50%, instanța de apel a calculat prejudiciul în sumă totală de 70857,48 lei.

Totodată, instanța de apel a reținut că, prima instanța nu s-a expus asupra cerinței privind încasarea plății pentru concediul medical.

Cum s-a menționat, la 11.01.2010 Mariutina Nina a mai depus cererea suplimentară în care a solicitat încasarea sumei pentru primul concediul medical pentru perioada 05.01.2005-08.01.2005. În cadrul ședinței instanței de apel intimatul SA „Lactis” a invocat prescripția pentru cerința dată și a solicitat respingerea acestui capăt de cerere pe motivul omiterii termenului de prescripție.

Conform prevederilor art. 355 alin. (1) lit. b) Codul Muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului. Astfel, instanța de apel a considerat acțiunea lui Mariutina Nina în această parte să fie respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție.

La 06 decembrie 2013 Maritina Nina, în termenul prevăzut de lege, a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Bălți din 08 octombrie 2013, solicitînd admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și integrală a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie anulat procesul-verbal de apreciere a gradului de vinovăție din 11.07.2005 și aprecierea gradului de vinovăție a SA „Lactis”.

În motivarea recursului recurenta a indicat următoarele încălcări:

- Instanța de apel și prima instanță incorect au apreciat faptul că accidentul de muncă în cazul dat a avut loc din vina mixtă a angajatorului și a salariatului, ea neavînd nici o vină în accidentul petrecut;

- Instanțele judecătorești incorect au făcut trimitere la prevederile art. 123 alin. (3) CPC, deoarece prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2006, instanța s-a expus asupra altor persoane, dar nu și în privința ei.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Mariutina Nina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurenților se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Mariutina Nina, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate

în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Mariutina Nina ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Mariutina Nina, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru